

La pel·lícula
de la meua vida

Juan Nadie

Un Capra molt Capra

Pere Batlle*

Víctima de les paraules dites agosaradament, se m'ha imposat ara aquesta penitència. Fa tres anys, Jaume Vidal va fer-me una entrevista per a *Temps Moderns*. Una innocent pregunta: *quina és la pel·lícula que guarda amb més bon record?*, jo vaig contestar *Juan Nadie*. Així s'escriu la història.

D'entrada he de dir que les pel·lícules són millors o pitjors, ens marquen d'una o altra manera, segons el moment i les circumstàncies en què les veim. Record que vaig veure *Juan Nadie* quan encara era un joveçà. Em va impressionar. Vaig trobar que era un muntatge espectacular, la manera com s'utilitzava una persona, inventant-li un personatge. La manera també com una altra persona manipula tota una societat a partir de l'aprofitament del sentiment més lloable: la confiança. Com a tercer aspecte, la imaginació posada en funcionament per mantenir un lloc de treball.

John Doe era Gary Cooper. Més ben dit, Gary Cooper era John Doe. Hi

sobren les paraules. L'empresari periodístic que se vol aprofitar de l'estirada d'un personatge que ha engegat un moviment social només amb la denúncia i l'ofertament de l'autoimmolació, representa un tipus d'individu emergent als Estats Units, amb un model que després ha estat explotat en altres produccions cinematogràfiques però que, pitjor encara, hem vist representat a la vida real.

El tercer apartat que he destacat, el de la imaginació, el posava en pràctica de forma genial Barbara Santwyck, molt jove encara, abans que la identificàssim amb papers de dona perversa, amb els quals gairebé va especialitzar-se.

He tingut oportunitat de llegir algunes coses sobre aquesta pel·lícula. He sabut que fou realitzada sobre un guió antic que va ser sotmès a diferents versions. La diferència més significativa entre història original i pel·lícula és que a la primera John Doe, Juan Nadie, se suïcida al final. Tal vegada, Frank Capra va suavitzar aquesta part final perquè la producció tengués una millor acceptació entre la patum de l'a-

cadèmia de Hollywood que, al capdavall, tampoc no va aconseguir del tot.

Una de les coses més atractives d'aquesta pel·lícula és que la ficció fa el personatge. Un home s'ha prestat, per trenta monedes, a interpretar un paper. Quan hi és dins, se'l fa seu, descobreix la buidor de sentiments que guien les persones que manegen els fils de la seva història acabada de crear i es converteix en l'encarnació d'un nou Crist que ofereix el seu sacrifici per tal d'acabar amb els fariseus. Aquesta podria ser una interpretació del simbolisme que hi ha rere la pel·lícula. Una altra, però, seria el clam reivindicatiu i popular, el crit antitotalitari fet des del carrer. En qualssevol dels casos és la veu del poble que es manifesta a favor dels sentiments purs i denuncia els comportaments mesquins dels més poderosos.

Fins aquí el que haurà estat el meu bateig com a crític cinematogràfic. Reclam únicament una lectura indulgent i comprensiva. □

* Director General de "Sa Nostra"

